

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4-50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Chestia preparandiilor noastre.

— Comunicatul conferenței episcopoești
din Blaj. —

Conferența episcopoească, care s'a deschis ieri în 22 crt. în palatul mitropolitan, privitor la chestia preparandiilor noastre, s'a pronunțat în următoarele:

Conferența episcopoească greco-catolică română ținută în 22—23 August în Blaj, declară, că dreptul de supraveghere și control al statului nu l-a tras la îndoială nici în trecut și nici pentru viitor și întotdeauna îl va respecta; răsimată însă pe drepturile sale câștigate și întemeiate pe alte legi, este necesită să accentueze cum că considerând vremile grele din prezent, pentru liniștirea sufletelor, tulburate dureros pe urma ordinațiunii amintite, pentru mângăierea celor rămași acasă, pentru însuflețirea fiilor români din patrie cari și în prezent sângeră pe diferite fronturi, — în urma convingerii celei mai intime a conferenței episcopoești — tocmai interese mai înalte patriotice pretind imperativ ca preparandiile noastre să fie deschise în timp normal și să fie puse în activitate neconturbată.

Totodată declară, că știrea aceea răspândită de foile din patrie ca și când ordinațiunea susnumită ar fi apărut după acordul unanim făcut cu o parte a autorităților bisericești greco-catolice este fără nici un temei.

Cancelarul german salută
nota de pace a Papei.

— Expunerea situației militare. —

În adunarea imperială întrunită în 21 crt. cancelarul Michaelis în legătură cu chestia păcii sulevată de nota scaunului papal, a ținut următorul expozeu:

— Dela venirea mea în dignitatea cancelariatului, mi-am ținut de prima problemă politică să pășesc în contact cu diplomații statelor aliate nouă. Durere, că atingerea cu Bulgaria și Turcia până acum s'a decurs numai în scris. Cu diplomații Monarhiei austro-ungare au schimbat idei mai întâiu în Viena, cartierul general și în urmă la Berlin, când m'a cercetat ministrul de externe, contele Czernin. Noi continuăm acțiunile cu încredere deplină, fiindcă legăturile noastre de aliați sunt neclintite.

— Ce privește numărul dușmanilor, acela dela ajurnarea adunării imperiale s'a înmulțit cu trei: *Siamul Liberia și China*. Statele acestea nu au avut motive grave de a-se ridica contra noastră. Ele au lucrat numai sub presiunea ententei, mai ales a Statelor-Unite, cari exercită o influință deosebită mai ales în Liberia și China. Asupra situației militare Hindenburg mi-a răspuns, că efectele războiului nu se adevăresc prin nimic mai bine decât prin sforțările francezilor și englezilor pe frontul de vest, ca în anul acesta să ne distrugă puterea armată. Englezii cu riscarea multei muniții și oameni au voit să forțeze pătrunderea în pozițiile noastre din Flandria. În rezervă au avut puteri mari cu scopul ca după pătrundere să spargă frontul și să nimicească punctul de operație a submarinelor dela țărmul Flandriei. Încercările dușmane au dat greș cu pierderi mari. Din asemenea motive ca în Flandria, francezii au început atacuri în stil mare și la Verdun. Efectele artileriei și infanteriei noastre

au provocat întâzieri mari pentru atacurile inamice. Aci francezilor, după pierderi mari, le-a succedat să cuprindă din câmpul de toloere o parte neînsemnată. Atacurile secundare dela Lens, Aisne și Champagne, pe lângă toată aruncarea în masă de forțe, nu au adus succese. Cu încredere privim la viitoarele operațiuni strategice din apus, cari vor aduce forțelor preponderante mici succese locale, dar în general nu vor avea efect asupra situației noastre favorabile.

În ost eroismul trupelor noastre a dovedit, că ce poate obține față de inamicul superior numeric.

— În decursul luni Iulie submarinele noastre au scufundat 811.000 tone. Acum îmi stă în putință să fac o privire asupra scopului de războiu, stabilit între statele conțrare. În 1915 Rusia în conțelegere cu Franța a stabilit ca condiție de pace ca Rusia să primească următoarele teritorii: Constantinopolul, părțile sudice din Tracia, insulele dela marea de Marmoră, Cimbros, Teodos, insulele dintre marea Neagră și Bosphorus. Mai târziu Rusia și-a ridicat pretențiuni și asupra Trapezuntului și Turkestanului. Franța a pretins Siria și alte regiuni din Azia mică. Anglia Mezopotamia. Celelalte părți din Azia mică le-au împărțit între ei, iar altele să ajungă sub supremația Angliei. Italia pentru intrarea în războiu, încă a pactat cu aliații pentru realizarea aspirațiilor teritoriale.

În astfel de situație a sosit nota Papei, asupra conținutului căreia nu vom lua atitudine înainte de a ne consulta cu aliații. Nu e adevărat, că decisiul Papei ar fi fost influențat de puterile centrale. Nota e o hotărâre spontană a capului bisericii catolice. Declar, că ea corespunde politicii noastre urmate până acum, astfel saluând orice năzuință, care ar vrea să infiltreze ideea păcii între poartă.

Ce privește răspunsul la nota aceasta sunt în tratative cu aliații. Imi exprim nădejdea că pasul acesta și nizuințele noastre vor conduce la singurul scop ce ne zace la inimă: Pace cinstită pentru patria noastră!

Noul minister ungar. Ministrul prezident contele Esterházy, după un regim de abia șasezeci zile, neputând înfrânta marile probleme democratice din cari și-a compus programul și din motive sanitare, a fost silit să se depărteze din fruntea guvernului. Criza actuală a fost rezolvată Sămbătă de Majestatea Sa, care, după ce s'a consultat cu șefii de partide, a chemat în fruntea ministerului pe *Alexandru Wekerle*, fost ministru prezident pe timpul coaliției.

Rezolvirea crizei ministeriale și demisia lui Wekerle în fruntea guvernului a provocat surprize în cercurile politice maghiare. Partidul care au sprijinit guvernul lui Esterházy și bărbății de influință din cercurile guvernamentale, au stăruit mult pentru designarea contelui *Andrássy Gyula*, pentru presa patriotică n'a încetat a se espune în mod frecvent. De Wekerle nici pomenire nu s'a făcut până ce o telegramă nu anunțase și audiența lui în legătură cu chestia dela ordinea zilei.

Sămbătă după amiază *Andrássy* a fost chemat la audiență finală și se credea că după aceasta va părăsi palatul ca prim-ministru designat. În schimb audiența a rămas iar *Wekerle* părăsi ca prim-ministru a Ungariei.

Abandonarea lui *Andrássy* o aduce foile în legătură cu politica internă a acestui bărbat de stat. *Andrássy* nu ar fi voit să accepte între toate punctul de vedere al guvernului Esterházy privitor la reformele

interne și sufragiul universal. Altele din contră spun, că principiile lui *Andrássy* privitor la politica externă a Monarhiei nu accepter într-o vedere în *Czernin*.

Programul noului guvern este într-o vedere programul guvernului Esterházy. Din acest motiv *Wekerle* a intrat în tratative cu toți ministri de până aci, stăruint să și țină portofoliile. Tot asemenea vor rămânea la locul lor toți comiții comitetelor și secretarii de stat.

Ministrii guvernului Esterházy au declarat, că stau și pe mai departe și în guvernul lui *Wekerle* afară de ministrul de finanțe *Gustav Gtatz*, care va fi denumit secretar de stat în ministerul de externe. Portofoliul lui dela finanțe îi ia asupra sa ministrul prezident *Wekerle*.

Nu s'a declarat încă contele *Apponyi Albert*, care afirmative zace greu bolnav la moșia sa din *Eberhard*. *Apponyi* însă probabil va fi necesitat să abdică după ce rămânerea lui în cabinetul lui *Wekerle* provoacă anumite complicații nu tocmai plăcute pe scena noului guvern. *Apponyi* își are rezervele sale privitor la convenția economică dintre Austria și Ungaria și numai după ce fostul ministru Esterházy a acceptat punctul său de vedere a primit să fie ministru și în cabinetul lui Esterházy.

Probabil însă, că depărtarea lui *Apponyi* e în strâns nex cu politica sevințită inaugurată față de români.

Schimbări în cabinet. Depărtarea contelui *Apponyi*. „*Pesti Napló*” din sursă autentică primește informația, că la formarea noului cabinet se vor întâmpla schimbări radicale. Din noul cabinet — scrie ziarul citat — va lipsi ministrul de cultură, contele *Apponyi Albert*. *Trebue să reliefam, că nu politica de partid a silit pe Apponyi să se depărteze, ci în mare parte*

acele acțiuni, pe cari nu de mult le-a început față de naționalitatea română. Bazele fundamentale a politicii de naționalități, schimbate pe de-a-ntregul în război, nu doresc să se umble pe urmele vechi și acum când cercurile competente vreau să pună baze pentru politică nouă față de naționalități și exhaurierea în stil mare a programului de pace de până acum, explică și aceea, că în cabinet pot rămânea și pe mai departe acei membrii, despre cari se credea până în orele ultime, că sunt în divergență personală cu noul ministru-prezident.

Pământ la popor. Cum crede contele *Tisza* că se va putea împărți pământ după război poporului muncitor și eroilor. („*F.P.R.*”) În revista populară maghiară „*Igazmendó*”, fostul prim-ministru, contele *Tisza* se ocupă cu această chestiune la ordinea zilei. Dănsul respinge întâi învinuirea ce i-a adus-o conirarii lui, cum că dănsul și partidul lui, când a fost la putere, n'au arătat nici o înțelegere pentru politica agrară și nu s'a gândit la dorul de pământ al poporului ungar.

— Acui cari se ocupă cu politica agrară — zice contele *Tisza* —, în planurile lor diferite, vădese că nu cunosc sufletul poporului din Ungaria. Ungerul nu voiește să știe de sistemul arendășitului, să ia pământul cu chirie, în arendă, ci el voiește să fie stăpân pe pământul său. El voiește să dobândească pământ, dar care să fie averea lui, nu pe timp scurt, ci pentru totdeauna, și numai pe acest pământ el îl lucrează cu drag.

— Totuși — scrie contele *Tisza* — nu-i de osândit nici ideea colonizării, deși ea nu rezolvă în întregime problema agrară.

Adevărata rezolvare a chestiunii trebuie să se facă astfel, ca pretutindeni unde numai se poate, să se ofere puțința micilor economi să capete pământ în porțile mai mici sau

FOIȚA.

Preocupări de limbă la romani.

De Dr. C. Pavel.

(Continuare.)

Lucretius zice:

„*At varies linguae sonitus natura subegit
Mittere et utilitas expressit nomina rerum.*”

Adecă: natura ne-a silit să dăm diferite sunete și lipsa — adică convenția — a pus numiri lucrurilor. Sub natura și utilitas sunt de a-se înțelege *φύσις* și *θέσις* sau *νόμος* din filozofia elină. *Lucretius* în aceste două stihuri așadar e de părerea, că limba este un produs al naturii — *φύσις* — ca basă¹⁾, dar la dezvoltarea acesteia a contribuit convenția, trebuința de toate zilele, — *θέσις*. — Și mai departe tot în cartea V., unde vorbește despre *primordia rerum*, — despre începuturile lumii zice, că dacă animalele sub diferite împrejurări și impresii sunt silit să deie o mulțime de sunete, spre a-și exprima bucuriile ori durerea, deși sunt necuvântătoare, cu cât mai vârtes putem presupune aceste despre omul primitiv, că

emoțiilor sale a dat expresie în diferite sunete. De aceea zice:

„*Ergo si varies sensus animalia cogunt,
Muta tamen cum sint, varios emittere voces,
Quanto mortalis aequum tum possideo
Dissimilis alia atque res voce notare.*”

Deși cum văzurăm, *Lucretius* la începutul filozofării sale asupra limbii dă o egală importanță ambelor teorii, — *et naturae et utilitati* — totuși urmărind pe o linie mai întinsă concluziile poetului, observăm, că utilitas încetul cu încetul perde din rolul dela început și devine neglijată în favorul naturii — *φύσις*. — Poetul zice, că dacă toate vietățile nuzesc să-și întrebuințeze facultățile lor firești deja încă înainte de dezvoltarea desăvârșită a acestora, — puil de pasere, — băiatul înainte de a vorbi, zrată cu mânăța, de ce să nu fim în drept a presupune, că și omul a întrebuințat un fel de limbă embryonală, înainte de ce aceasta facultate ar fi ajuns la deplina ei dezvoltare.

Limba așadar n'ar fi dezvoltat din interjecțiile spontanee ce se izbucniră din om, văzând fenomenele naturii.

Expunerea aceasta alui *Lucretius* mai târziu a aflat un mare aderenț în *I. I. Rousseau*²⁾ și e cunoscută astăzi în filozofia limbii sub numirea germană: *Naturlautheorie*

cu ramificațiile: *Zufallstheorie* și *Interjektionaltheorie*, susținute îndeosebi de *Lazareus*, *Geiger* și *Noiré*.

Similară este încălta părerea lui *Vitruvius*, care în scrierea — *De architectura* — emite părerea, că spaima și admirația „procreaverunt vocabula et sermones.”

Cu *Lucretius Carus* și cu *Vitruvius* am și încheiat șirul filozofărilor asupra limbii la romani. Și unul și altul părăsesc cu puțin abateri pe căile deschise de elini. Adănc gânditor, cum era și *Lucretius*, apucă teoria epigenetică și investimântându-o în haia poeziei, nu analizează, n'are nici un cuvânt privitor la treptele de dezvoltare a limbii, ci privește toată filozofia acesteia din tabloul mai liber al cuvântului poetic.

În scrieri de filologie și lingvistică specială se disting la romani: *Spirius Corvilius*, care a corectat alfabetul latin întregindu-l la 24 de semne grafice, apoi *Iulius Caesar* (100—44) cu scrierea: *De analogia*. „*Fac meminervis et cum animo tuo cogites, C. Caesarem atrocissime bello Gallico cum alia multa militaria tum etiam duos, De analogia, libros scrupulosissimos scripsisse inter tela volantia de nominibus declinandis, de verborum aspirationibus inter classica et tubas.*” *Iulius Caesar* în teiul polemiilor înceise pe urma lui *Krates* ridică întrebarea: care care din două, analogia sau asemălia

¹⁾ Ribbek: Die Geschichte der röm. Dichtung. Stuttgart 1891 I. 335.

²⁾ Rousseau: Oeuvres 1782, Essai sur l'origine des langues.

mai mari, în așa fel ca micii economi să poată amortiza prețul de cumpărare al acestor părți în rate mici și cu dobânzi ieftine. Pentru acest scop ar trebui să se folosească averea comunelor sau altor corporațiuni, cari până astăzi a fost foarte puțin întrebuințată în interesul agriculturii.

Pentru partelări ar fi foarte potrivite — proprietățile *Fidelkomisselor*.

Și anumite părți din pământurile statului ar putea fi folosite pentru scopul de partelare.

Marile poveri cari vor apăsa asupra proprietății agrare din cauza războiului și a urmărilor lui, pune pe proprietarul de pământ, în fața alternativei, sau să renunțe de pe acum la o parte din proprietatea sa, sau dacă încearcă să acopere din venitul său toate datoriile ce-l așteaptă, se va îngroșa tot mai mult în datorii, până ce se va prăbuși sub povara aceasta. În aceste împrejurări — observă contele Tisza —, statul trebuie să intervină, griind pentru o soluțiune. Dacă statul pune astfel de poveri grele pe cetățenii țării, cari îl pot arunca în primejdii grozave, atunci același stat trebuie să se îngrijască singur, ca nimenea să nu suporte poveri mai mari decât atât cât reclamă apărarea țării, iar proprietarul agricol jertfind o parte corespunzătoare din pământul său, va fi în stare să plătească de orice poveră restul pământului ce-i mai rămâne. Trebuie dar să se găsească o modalitate, ca proprietarul să poată capitaliza în întregime sau în parte povara cea grea a dărilor, în natură sau să o plătească astfel, ca o parte din averea lui imobiliară, să o cedeze statului pe un preț corespunzător, iar statul, fără nici un câștig de mijlocitor să dea acest pământ micilor economi, de același preț.

lueră la directiva și dezvoltarea limbii. În vechiul haotic al războiului Iulius Caesar își rumpe răgas să se ocupe și de migăloase studii de limbă. Câtă admirație datorim geniului latin, ce cu echii perđuți pe planurile strategice, după cari aveau să roiașcă vulturii Romei în petoș de eutropire, în aceeași vreme în gândul lui frământă orânduile gramaticale și regule de formare a cuvintelor. Stăncă de granit eșită din valurile spumense ale mării Oeser nu se agită când noroadale urlă în vârtoarea răsunării, când pământul se cutremură sub ropetul reibilor ce mănca foc, când lănci și sulite și săgeți plâng în bătaia soarelui, când clipele rămân lacrimenite pagini în răsăul de glorie ori urgie al neamurilor, când într'o zi pierzi o lume de visări, ori grăbind un veac îngropi urâtul vremurilor ne mai dorite. Vederile lui Caesar sunt pe lângă analogie — *aequalitas* — neadmitând nici un capriciu ori samavolnicie în chestii de limbă și în formarea cuvintelor^{*)}. Cel mai mare gramatic la romani este — incontestabil — *M. Ferrantius Varro Reatinus* (116—27) numit pentru diferitele sale aptitudini științifice Aristoteles al romanilor, unul din cei mai mari polihistori ai anticității. În scrierile: *Imaginum libri XV* și cu deosebire în lucrarea specială: *Antiquitatum rerum humanarum et divinarum libri XXI*. ni se prezintă drept un filolog minuțios și temeinic pentru vremea sa, stăpânind mari perspective asupra frământărilor vieții de stat și asupra dezvoltării culturii eline și romane. (Va urma.)

*) Suetonius: De ill. gramm. LVI.

Detaliile acestei modalități trebuie să fie rânduite de o lege specială. Dar în chipul arătat mai sus se va ajuta și marele proprietar de pământ, care va fi ușurat de datorii, și micul econom care va ajunge la pământ.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 21 August. Dușmanul în cele 10 atacuri anterioare a întreprins totul pentru ca să rumpă pozițiile noastre de apărare. Aceasta nu i-a succes pe nici o secțiune. Începând dela alpi Iuliani până la Adriatică. Atacurile italiene pe un front de 70 klm. între Vrsic și Krn le-am respins. Spre sud de Auzza și ost de Canale dușmanului i-a succes prin aruncarea de forțe mari, să împingă puțin frontul. La Wrh am reținut atacurile dușmane, până când unele divizii au apărut pozițiile de impresurare. La Desala și Wippach am respins atacurile continue. Aci s'a distins brigada 17. Asemenea eroie s'au purtat și luptătorii dela Krn. Cucerirea comunei distrusă Selo e singurul succes obținut de dușman cu jertfirea multor mii de oameni. În cele două zile de lupte am prins peste 5600 ostași și 30 mitralieze.

La Verdun francezii pe lângă toată atacurile date cu forțe mari nu au putut frânge rezistența germană. Atacurile mari de artilerie pornite de francezi, la ordinul Angliei, au schimbat pozițiile dela Avacourt până la părțile de ost a pădurii Caunieres într'un câmp de tolcere. În 20 dimineața infanteria franceză a pornit la atac în coloane dese sub apărarea tunurilor. Francezii negrii și albi în multe locuri au pătruns în zona germană de apărare. Fiecare pas cucerit l-au eluptat jertfe imense. În lupte disperate cu dușmanul a fost respins aproape în tot locul. La Maas numai culmile dela Morthomme și Bois de Corbeau au rămas la dușman. La Samogneux spre sud și pădurea Foss dușmanul a câștigat mic teren. Înaintarea dușmanului a fost opăcită de focul nostru intenț. La succesul acesta au contribuit pionerii și avioanele. Luptele dela Verdun încă nu s'au încheiat.

Din recolta anului 1917, cât putem reținea și cumpăra pentru trebuințele noastre casnice și economice?

Fiindcă chestiunea rechiziționării recoltei anului 1917, precum a aprovizionării populațiunii, e de o mare importanță credem, că facem un bun serviciu cetitorilor ziarului „Unirea” și întreg publicului român, dacă dăm înviațiuni și explicări referitor la ordinațiunile ministeriale de aceasta natură.

Precum se știe prin ordin (Nr. 2192—1917 M. E.) s'a pus sub sec-

vestru respective se socotește de rechirată încă la îmblătit întreaga recolta anului 1917, și anume: grâul, socara, grâul mestecat și schimbător, meiul, orzul și ovăsul. Tot acolo se spune că aceste produse deocamdată nu se pot întrebuința pentru nutrirea animalelor (porcilor, cailor, vitelor cornute ș. a.).

Prin ordinul Nr. 58.000—1917 al prezidentului oficiului regnicolar de alimentare și până când se vor constitui comisiunile de primire și își vor începe activitatea lor, *producătorul poate să-și vândă* prisosul produselor sale unui comisar al „Societății pe acții pentru produse de războiu”.

Ca producător se socotește:

1. Agricultorul, care a produs bucatele secestrate;

2. Cel ce primește bucate sub titlul de arândă; sau ca plată pentru lucru; ca parte pentru secerat, pentru îmblătit; ca convenție, lectical ș. a. cari se plătesc în natură.

Toate aceste retribuții în natură încă sunt secestrate.

Toți aceia, cari nu sunt producători sau cari din pământul puțin ce-l au, nu pot acoperi trebuințele lor casnice și economice din recolta lor proprie, până în 15 Octomvrie 1917, pe baza unui bilet de legitimare, — eliberat în comune de primăria comunală, iar în orașe dela primarul orașului, — *pot să-și cumpere*: grâul, grâul mestecat și schimbător, secară, meu și orz, pentru trebuința proprie.

Cumpărarea se poate face în primul rând din comuna sau orașul unde locuiește, și încă dela producătorul designat primărie. Prezidentul oficiului regnicolar de alimentare. — În caz de necesitate —, poate extinde acest drept și asupra teritoriului altei comune sau altui cerc.

Îndatăce comisia de primire a recoaltei anului 1917 își va începe activitatea (Ordin. Min. 2192—1917, §. 4) pe teritoriul unei comune, din ziua aceea nu mai putem cumpăra dela producător bucatele cari ne lipsesc, ci numai prin mijlocirea comisiunii.

În cazuri excepționale, când adevărat n'am putea procura bucatele necesari prin mijlocirea acestei comisiuni, — prezidentul oficiului de alimentare regnicolar poate dispune prin un ordin special, ca să putem cumpăra dela producătorul numit în certificatul de cumpărare, cuantul de bucate necesar; ca astfel să nu rămânem neaprovizionați.

I. Pentru trebuințele casei.

Cuantul, care îl putem reține din recolta anului 1917 pentru trebuințele casei se fixează astfel:

1. Pentru fiecare lucrător plugar *bărbat*, trecut de 15 ani se socotește câte 15 kgr. pe lună; iar pe an 180 kgr. (circa 12 feldere à 20 litre).

2. Pentru toți ceilalți membrii ai familiei câte 12 kgr. pe lună; iar pe an 144 kgr. (circa 10 feldere și câteva litre).

Calculul se face pe timpul din 15 August 1917 până în 15 August 1918.

3. Cei ce sunt siliți să cumpere produsele necesare pentru acoperirea lipsurilor casnice — pot cumpăra pe lună cel mult câte 12 kg. sau pe un an 144 kg. pentru o persoană.

4. Dacă nu ești producător și nu ești în stare să-ți cumperi cuantul necesar pentru un an întreg, atunci vei primi de la primărie pe lună câte 7 kg. pe an 84 kg. (cca 5-9 feldere) de făină pentru fiecare membru al familiei tale.

Observare. Bucatele de pe hotarul unei comune se pot duce pe hotarul altei comune, — fie pentru sămânță, fie pentru înmagazinare — numai cu certificat de la primăria comunală; dar la moară numai cu certificat de măcinat.

(Va urma).

Instiințare

pentru începerea anului școlar viitor, la școala civilă și elementară gr.-cat. de fete.

Inscrierile pentru anul școlastic 1917/18 se vor face în zilele de 18—21 ale lunii Septembrie 1917, după calendarul nou. Deodată cu înscrierile se vor face și examenul suplimentar, de primire și de corigență.

În clasele elementare se primesc elevi, cari au împlinit înainte de 1 Septembrie 1917 anul al 6-lea al stății și nu au trecut de 11 ani.

În clasa I. civilă se primesc elevi cari vor dovedi:

a) prin extras matricular de botez, că au împlinit până la 1 Septembrie 1917 cel puțin vârsta de 9 ani; apoi

b) prin atestat școlar, că au terminat cu succes cel puțin bun clasa IV elementară (poporală), sau dacă pe baza unui examen de primire dovedesc, că sunt bine orientate în materialul de învățământ, prescrip pentru clasa IV elementară.

În celelalte clase civile ale școlii civile de fete se primesc elevi, cari dovedesc prin atestat școlastic, că au absolvit cu sper suficient vre-o clasă premergătoare civilă, ori altă școală de categoria școlii civile.

În lipsa unui astfel de atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V. și VI. de la școala elementară, primirea în orice clasă a școlii civile, ce corespunde stății elevului se poate face numai pe baza unui examen de primire, după cu succes înaintea corpului didactic al școlii, în sensul ordinațiunii înaltului Ministru regese de culte și instrucțiune publică de dato 11 Aug. 1887, Nr. 29.000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Toate elevule, cari se înmatriculează la școala noastră, pe lângă atestat școlastic de pe clasa ce au absolvit, au să mai prezintă și extras matricular de botez și certificat de revaccinare.

Taxa de înscriere pentru clasele civile e 20 cor. la fondul de pensioane e 8 cor. și didactru 50 cor. total 78 cor., care sumă trebuie solvită întreagă cu ocazia înscrierii.

Elevule de la școala elementară nu plătesc didactru, dar au să solvească la începutul anului pentru serviciu, încălzit, curățit, bibliotecă și programă: total 5 coroane.

Pentru instrucția în muzica instrumentală (piano și violină), vor avea să solvească o taxă deosebită, care se va atatori la începutul anului, după numărul elevule și al orole de propunere.

Diracțiunea.

Informațiuni.

Conferința episcopescă.

La conferința episcopilor, convocată în 22 crt. au luat parte din diecezele sufragane: P. S. Sa Dr. Demetriu Radu episcop de Oradea-mare, având în subla pe Ilustritatea Sa Dr. Florian Stan prepozit, pronotar papal și Rev. Domn Dr. George Miculaș canonic, rector seminarial și dir. preparandtal; P. S. Sa Dr. Valeriu T. Frențiu episcopul Lugojului, însoțit de Rev. Domn Dr. Dănilă Făreza canonic, director al Adm. centrale; P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu episcop al Gherlei, Ilustr. Domn Ioan Georgiu, canonic prepozit, prelat papal, Rev. Domn Dr. Petru Fabian canonic, dir. preparandtal. Conferința s'a încheiat azi, 23 crt. la o oră. În tot decursul conferinței P. S. Episcopii diecezelor sufragane au fost oaspeții I. P. S. Excelenței Sale Mitropolitului Victor.

Din dieceza Gherlei. Concurs la stațiuni doцентale și cantor-doцентale. Cu terminul de 31 August 1917 se dau la concurs următoarele stațiuni doцентale și cantor-doцентale:

Stațiunea doцентală Nadișul-român (tractul Neșigului). Stațiunea doцентală Tusa, staț. cantor-doцентală Sig, staț. cantor-doцентală Fizeș, staț. doцентală Drighiu (tractul Valcăului). Stațiunea cantor-doцентală Bătarci (tractul Turțului). Stațiunea cantor-doцентală Năsal (tractul Seculei). Stațiunea cantor-doцентală Urmeniș (tractul Băseștilor). Stațiunea cantor-doцентală Săful nou de jos (tractul Băi mari). Stațiunea doцентală Rosalia și Strimțura (tractul Izei). Stațiunea doцентală Apșa-de-mijloc (tractul Sigetului). Stațiunea doцентală Cizeriu și Hureș, cantor-doцентală Sirbi și Șerădeiu (tractul Crasnei). Stațiunea doцентală Ceriș (tractul Ipului). Stațiunea doцентală Telciu, Măgura și Șalva (vicariatul Rodnei). Stațiunea doцентală Săcol și Cuhaș (tractul Iordului). Stațiunea cantor-doцентală Teșig (tractul Băișpru).

Distincția răniților și invalizilor. — Majestatea Sa a edat următorul reascript prea înalt: Mulți dintre bravii Mei ostași au părăsit câmpul de luptă răniți, înainte de-a li-se da ocaziune de distincție pentru purtarea vitejească. De asemenea soarte s'au împărțit alții, cari în urma greutăților din războiu s'au îmbolnăvit și adranțiat sănătatea, — astfel, că nu mai pot lua parte în lupte.

Dorese ca ostașii aceștia să fie deosebiți cu semn de cinste. Pentru executarea acestei voințe, încredințez șeful statului major și ministerele militare, să-mi înainteze proiectele corăspunzătoare.

Cununie. Dr. Victoria Avram, nepoata medicului Dr. Vasile Hâncu, și-a sorsat actul nunuziei Duminică, 19 crt. cu dl Basil Sengeli, mare proprietar din Lechința-de-Mară.

Neorolog. † Subscripții cu inimă frântă de durere aducem la cunoștința morțea fratelui și sfinului preainbit

Tit Bud de Budfalva,

parohul Sighetului, vicarul Maramurășului, asesor consistorial, membru în congregațiunea comitatenză și orășenească, v.-președintele Asociațiunii pentru cultura pop. român. din Maramurăș și membru al mai multor instituțiuni de cultură și binefacere.

Intâmplată după un morb îndelungat în 19 August 1917, în anul al 71-lea al vieții și 48-lea a preoției.

Scempele lui odărnice s'au redat pământului în 21 August 1917, la 3 ore d. a. în cimitirul gr.-cat. român din Sighet.

Maramurăș, la 19 August 1917.

„Ferițiți cei îndurători, că aceia îndurare vor afla!”

Ana Szabó văd. Berinde cu pruncii: Irina, Tit, Eugen, Ioan. Otilia Bud m. Andreiu Kovács și familia. Emilia Pap văd. Bud și familia. Gavril Szabó, paroh, prot. în Bikerád. Ioan Doros și familia, pretepop în Faluzlatina.

Posta Redacțiunii.

V. Timiș — Bursa. Ordinațiunea amicită nu se referă și la pedagogiile de fete, cari, după informațiile avute, își vor începe cursul la timpul prescrip.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Școlu.

Anunț.

Dna ELENA PFOHL,
soție de căpitan în Bistrița,

primește copii și copile de școală din familii mai bune, cu prevederea întreagă.

De a-se adresă până în 26 Aug. a. c. în BUDATELKE (Kolozs megye), — din 26 August începând la locuința proprie: BESZTERCE (Holz-Gasse Nr. 41).

Caut

o cărciumă (făgădu) și prăvălie (boltă), provăzute cu licențele și rechizitele de lipsă, bisericăști sau comunale, în o comună românească, pentru a-le închiria (esarândă), în a căror posesiune să pot intra cel mai târziu în 1 Octomvrie n. 1917. Rog pe domni preoți și învățatori sau primari, a-mi aduce la cunoștință și a-mi da informațiile necesare, în scris și recomandat, speșele le voui restituți și voui fi recunosător.

Ioan L. Tocaciu

negustor român de 31 ani necăsătorit.

u. p. Dipac

Galaenfalva
(Beszterce-Naszód m.)